TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASI HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISH DEPARTAMENT

“RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI TO‘PLAMI

FUQAROLAR PLASTIK KARTALARI KIBRXAVFSIZLIGINI TA’MINLASH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH” (MY CARD MOBIL ILOVASI)

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

Elektron nashr. 599 sahifa.
2026-yil, fevral.

Bosh muharrir:
Mo‘minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Nasimov Rashid

Muharrir:
Ulug‘ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih:
Ulug‘ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner:
Egamberdiyev Elyor

Tahrir hay’ati:

1. Mo‘minov Bahodir (hay'at raisi)
2. Rashid Nasimov (hay'at raisi o‘rinbosari)
3. Marat Raxmatullayev (O‘zbekiston)
4. Muxammadjon Musaev (O‘zbekiston)
5. O‘tkir Xamdamov (O‘zbekiston)
6. Ali Xikmet (AQSh)
7. Dmitriy Rodionov (Rossiya)
8. Dilnoza Muhammadieva (O‘zbekiston)
9. Gayrat Ishanxodjaev (O‘zbekiston)
10. Nodir Rahimov (O‘zbekiston)
11. Akmal Abdusalomov (J. Koreya)
12. Xamza Eshankulov (O‘zbekiston)
13. Iles Xujayarov (O‘zbekiston)
14. Mexriddin Raximov (O‘zbekiston)
15. Murodjon Sultanov (O‘zbekiston)
16. Bekmurodov Ulug‘bek (O‘zbekiston)
17. Alisher Qobilov (O‘zbekiston)
18. Iroda Abdullaeva (O‘zbekiston)
19. Burova Ekaterina (Rossiya)
20. Xodiyeva Gulmira (O‘zbekiston)
21. Sultonboyeva Munira (O‘zbekiston)

Jamoatchilik kengashi:

1. Gul Tokdemir (Turkiya)
2. Umid Axmedov (Daniya)
3. Marko Porta (Italiya)
4. Xristo Beloev (Bolgariya)
5. Muxriddin Muhitdinov (J.Koreya)
6. Boshtyan Brumen (Sloveniya)
7. Bibigul Koshoeva (Qirg‘iziston)
8. Olga Dzyabenko (Ispaniya)
9. Stefani Estlund (Lyuksemburg)
10. Sanjar Iskandavor (O‘zbekiston)
11. Aydos Sarsembayev (Qirg‘iziston)
12. Svetomir Vasilev (Bolgariya)
13. Pap Solt (Vengriya)

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MOLIYA SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI 7
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Mamadyarovna Go'zal Norboyevna
MOLIYAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI CHEKKA HUDUDLARDA IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI..... 13
Eshov Mansur Po'latovich
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURA HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISH DEPARTAMENTI FAOLIYATI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI. 20
Babadjanov Atxam Axmadjanovich
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ 26
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA XIZMATINING FISKAL FAOLIYATIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.. 32
Farxodov Farrux Furqatovich, Toshpo'lotova E'zoza Latifjonovna
SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH YO'LLARI 38
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRISHNI RAQAMLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI 43
Pardayev To'lqin Nasirovich
QARZ MUNOSABATLARINI RAQAMLASHTIRISH: IQTISODIY VA HUQUQIY MUNOSABATLARDAGI AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI 47
Quramboev Jamshid Rashid o'g'li
EVALUATING THE EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN USING A MULTIPLE LINEAR REGRESSION MODEL 50
Rakhimberdiev Kuvonchbek Bakhtiyorovich
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA DEBITOR QARZDORLIKLARNI BOSHQARISHNING RAQAMLI MODELI VA RISK-MONITORING TIZIMI 56
Tashmuxamedov Dilmurod Mirabzalovich
WAYS TO REDUCE THE RISK OF DIGITAL ATTACKS IN BANKING AND GOVERNMENT FINANCIAL SYSTEMS 62
M.N. Umarova
MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH KICHIK BIZNES IQTISODIY XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASH OMILI SIFATIDA 69
Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY MASALALARI 76
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich
MAHALLIY GILAM ISHLAB CHIQARUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKDA TAHDIDLARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI 81
Arziyeva Sevinch Shomurot qizi
TASHQI SAVDODA XATARLARNI KAMAYTIRISHDA SAVDONI MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH 85
Babadjanov Shuhrat Atxamovich
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING KONTSEPTUAL VA METODOLOGIK ASOSLARI 92
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o'g'li
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING METODOLOGIK JIHATLARI 97
Karimov Alibek Valiyevich
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQARISH OMILLARI NOMUTANOSIBLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH VA UNI BARTARAF ETISH MEXANIZMI 102
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna
КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В МАЛОМ БИЗНЕСЕ С ПОМОЩЬЮ SWOT-АНАЛИЗА 108
Набиев Бехзод Шавкатович
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH HAMDA QO'LLAB-QUVVATLASHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI 114
Tashmuxamedova Yayra Atxamovna, Teshayev Sayimbek
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH YO'LLARI 120
Toxirova Mushtariybegim Yashnarjon qizi
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH STRATEGIYASI 124

Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Umarova Nargiza Xoldarovna
РАЗРАБОТКА ЭФФЕКТИВНОЙ СТРАТЕГИИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ 134

Турсунов Бобир Ортикмирзаевич
KIMYO SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 141

Tursunxo‘jayev Sardor Jamoliddin o‘g‘li
MAMLAKAT QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI MOLIYAVIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNING EKONOMETRIK TAHLILI 147

Umarova Nargiza Xoldarovna
YENGIL SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI 154

Sadriddinova Nigora
RAQAMLI MOLIYAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI TUMANLAR O‘RTASIDAGI IJTIMOIY FARQNI KAMAYTIRISH MODELI 162

Xakimov Ziyodulla Ahmadovich, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o‘g‘li
O‘ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO‘LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O‘RNI 170

Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o‘g‘li
YASHIRIN IQTISODIYOT KO‘LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: O‘ZBEKISTON BOJXONA ORGANLARI TAJRIBASI 176

Makkamov Z.X., Soatov S.S.
RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI XALQARO SAVDODA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH MUAMMOLARI VA ULARNI BARTARAF ETISH MEXANIZMLARI 182

Muxtorov Boburmirzo Bahodir o‘g‘li
RAQAMLI TO‘LOV TIZIMLARI VA ELEKTRON HISOB-KITOBLARNING YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI KAMAYTIRISH MEXANIZMLARI 188

Norsafarov Bunyodshoh Muhiddinzoda
PROSPECTIVE INDICATORS FOR MANAGING THE LEGALIZATION OF THE INFORMAL SECTOR AND INFORMAL EMPLOYMENT IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 192

Qoraboyev Nuriddin Pardaboy o‘g‘li
YASHIRIN IQTISODIYOT KO‘LAMINI QISQARTIRISHDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AHOLIGA KO‘RSATILAYOTGAN BANK XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING RAQAMLI YO‘NALISHLARI 196

To‘patillayeva Gulnoza Sirojiddin qizi
BIG DATA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA SOLIQ RISKLARINI ANIQLASH VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH IMKONIYATLARI 201

Yakubova Nargiza Tursunbayevna, Maxmudov Jasurbek Ulug‘bek o‘g‘li
SOLIQLAR YOKI BOSHQA MAJBURIY TO‘LOVLARNI TO‘LASHDAN BO‘YIN TOVLASH JINOYATI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIRI 208

Axmedov Zafar Bozorboyevich
DAVLATLARNING IQTISODIY JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDAGI XALQARO HAMKORLIGI: XALQARO TASHKILOTLAR, FATF STANDARTLARI VA AMALIY MEXANIZMLAR 213

Tashmuxamedova Yayra Atxamovna
IQTISODIY JINOYATLARNI ANIQLASH VA ULARGA QARSHI KURASHISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING O‘RNI 221

Faxridinov Zafarjon Faxridin o‘g‘li, Tursunov Bobir Ortiqmirzayevich, Tashmuxamedova Yayra Atxamovna
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 226

Azlarova Mushtariybegim Abror qizi
RAQAMLI TO‘LOV TIZIMLARI XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA DAVLAT INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINING ROLI 232

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Azlarova Aziza Axrorovna
MOLIYAVIY SAVODXONLIK TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O‘RNI 238

Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, Sattorova Nasiba G‘anijon qizi
AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH BO‘YICHA XORIJIY ILMIY YONDASHUVLAR TAHLILI 244

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Muzaffarova Dilbar Mamalatif qizi
MAHALLIY OLIMLAR TADQIQOTLARIDA MOLIYAVIY SAVODXONLIK VA BANK XIZMATLARI MASALALARI 251

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi
BANK PLASTIK KARTALARI VA SHAXSIY HISOB RAQAMLARINI NAZORAT QILISH TIZIMINING NAZARIY ASOSLARI 258

Azlarova Aziza Axrarovna, Sattorova Nasiba G‘anijon qizi
AUTENTIFIKATSIYA SXEMALARINI TAHLIL QILISH VA ULARNING AFZALLIKLARI HAMDA KAMCHILIKLARI 265

Ahmedova Nilufar Shukratovna, Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna
PLASTIK KARTALAR XAVFSIZLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI MAVJUD KIBERXAVFSIZLIK TAHDIDLARI TAHLILI 272
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi
ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLARDA PLASTIK KARTALAR VA RAQAMLI TO'LOVLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH TAJRIBALARI: FINTECH PLATFORMALARINING QIYOSIY TAHLILI VA MYCARD MOBIL ILOVASINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAVSIYALAR 278
Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Mashrapova Sabina Turobjonovna
AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOIY TARMOQLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA INDIKATORLARI 285
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna
AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI 292
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna
МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ 298
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна
ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА 305
Назарова Гулчехра Нурмухамбетовна
MOLIYAVIY INKLUZIYADA KIBERXAVFSIZLIKNING O'RNI VA UNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: BANK MOBIL ILOVALARI MISOLIDA 313
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi
MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISHDA SOLIQ SAVODXONLIGINING O'RNI 318
Irgashev Anvar Farxodovich
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALTERNATIV KREDIT SKORING TIZIMLARINING AHAMIYATI 322
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li
THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS 325
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli
O'ZBEKISTON KORXONALARIDA BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI 328
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi
THE ROLE OF RITUALS IN ATTRACTING TOURISTS 331
Freshta Qayoumi
O'ZBEKISTONDA REKREATSION TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI 333
Po'latova Mavluda Sanjar qizi
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TARMOQLAR KESIMIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH 336
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi
MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIDAN O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AMALIYOTIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI VA RIVOJLANISH MUAMMOLARI 340
Valijonov X.A.
IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDAGI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGI MASALALARI 344
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich
KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA UNI OSHIRISHNING MAKRO DARAJADAGI TAHLILI 347
Suyarov Shahzod Salim o'g'li
INVESTITSIYON MUHITNI SAMARALI BOSHQARISHDA INNOVATSION OMIL TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 350
To'rayev Jasurali To'rayevich
SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI: DH-ROI-EM MODELI ASOSIDA 353
Omonov Olim Murodullaevich

РИСКИ ЛИКВИДНОСТИ ПРИ ОБЕСПЕЧЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ 355
Садыков Азиз Миршарапович
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN RESTAURANTS AND ENHANCING OFFERINGS FOR TOURISTS 358
Freshta Qayoumi
INVESTITSIYA FAOLLIGI MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIK OMILI SIFATIDA 360
Islamov Anvar Ashirqulovi
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH 363
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli
SANOAT TARMOG‘INI IQTISODIY RIVOJLANTIRISH VA UNDAN SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI 363
Ne’matov Shoxruxbek Ma’murjon o‘g‘li
CHANGES IN TEXTILE INDUSTRY OUTPUT AND THE FACTORS INFLUENCING IT 367
Xushvaqtov Shuhrat Abduraufovich
TIJORAT BANKLARI MOLIYAVIY HISOBOTI AUDITINING NAZARIYMETODOLOGIK ASOSLARI 371
Ibragimov Nodirbek Baxodir o‘g‘li
O‘ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARI AUDITINING HUQUQIY-ME’YORIY ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI 373
Ibragimov Nodirbek Baxodir o‘g‘li
KAM XARAJATLI TASHUVCHILAR MODELINING MOHIYATI 376
Suyunov Alisher
O‘ZBEKISTONDA EKOLOGIK MEHMONXONALAR FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA HORIJIY TAJRIBANI QO‘LLANILISHI 379
Abidova Dilfuza Igamberdievna
ЦИФРОВИЗАЦИЯ В ТУРИЗМЕ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ 382
Абидова Дилфуза Игамбердиевна
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH 385
M. M. Abdurahmanova
ERKIN IQTISODIY ZONA ISHTIROKCHILARIGA BERILGAN SOLIQ IMTIYOZLARI 389
Davlayev G‘olib Ashurovich
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA YASHIL TRANSFORMATSIYA VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI 392
Xaydarova Kamola Axinjanovna
ERKIN IQTISODIY ZONALARDA FAOLIYAT YURITUVCHI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI ZAMONAVIY INFRATUZILMA BILAN TA’MINLASHNING HUQUQIY VA IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 395
Davlayev G‘olib Ashurovich
O‘ZBEKISTONDA QURILISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA INSTITUTSIONAL ISLOHOTLAR 398
Asadova Maftuna Sa’dullayevna
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 401
Xolikov S.X.
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO‘LLARI 404
S.X. Xolikov
DAROMADLAR VA XARAJATLARNI BOSHQARISH KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR 408
Aymuxammedova Amina Kakajanovna
QISHLOQ XO‘JALIGI AGROTEXNOLOGIYALARINI MOLIYALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH 411
Jollibekov Vladimir Baxtiyarovich
TOWARDS A GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN: REGIONAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES 413

Khakimdjanova Surayyo Khabibullayevna
TOWARD RESPONSIBLE HYDROCARBON DEVELOPMENT:
SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTABILITY 417
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi
MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING
INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI 420
Islamov Anvar Ashirqulovich
O'ZBEKISTON SANOAT TARMOG'INING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY
KO'RSATKICHLARI DINAMIKASI 423
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li
TIJORAT BANKLARINING ONLAYN XIZMATLARI SAMARADORLIGINI
OSHIRISHNING XALQARO TAJRIBASI 427
Jumaniyozova M. Y.
HAVO TRANSPORTIDA YUK TASHISH BOZORIDA KICHIK TADBIRKORLIKNING
TASHKILIY-HUQUQIY SHAKLLARI: GSA/ GSSA AGENTLIK HAMDA EKSPEDITORLIK
MODELLARI TAHLILI 430
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi
RAQAMLI PLATFORMALAR VA IJTIMOIY MEDIA TARMOQLARINING TURIZM
SOHASIDA ISTE'MOLCHI XATTIHARAKATLARIGA TA'SIR MEXANIZMLARI 435
Jumayev Bobomurod Nurmaxmat o'g'li
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ELEKTRON XIZMATLARNING ISTIQBOLLARI VA TAHLILI 438
Otaboyev Nodirbek Oybek o'g'li
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA EKOLOGIK AKTIVLAR
VA INVESTITSIYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH 441
Mirzaev Komiljon Abdullajonovich
BIOLOGIK AKTIVLARNI HAQQONIY QIYMATDA BAHOLASHNING KO'P OMILLI MODELI VA
ULARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH MASALALARI 444
Axmetova S. S.
YASHIRIN IQTISODIYOTNING VUJUDGA KELISH OMILLARI VA SABABLARINING
NAZARIY ASOSLARI 448
Raxmonov Azizjon Sadullayevich
BOJXONA IMTIYOZLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING
USLUBIY YONDASHUVLARIVA XALQARO TAJRIBASI 455
Latipov Jahongir Shavkatovich
QURILISH SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINING
TARKIBI VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI 459
Asadova Maftuna Sa'dullayevna
MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI IQTISODIY TIZIMLARIDA RAQAMLI
TRANSFORMATSIYANING DINAMIKASI VA USTUVOR YO'NALISHLARI 463
Karimov Odiljon Boqiyevich
SOLIQ NAZORATINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI 466
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI
MODERNIZATSIYA QILISHNING STRATEGIK TENDENSIYALARI 468
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna
TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING
KONSEPTUAL YONDASHUVLARI 471
Abduganiyev Shoxruxbek Shavkatbek o'g'li

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA
XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY
XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH 476
Primkulova Zilola Abrorovna
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR XARAJATLARINING
BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY
XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH 480
Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna
MIGRATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY

MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH 483
Yoqubjon Toxirov
FORSAYT TEXNOLOGIYASI ORQALI TA’LIM MUASSASASI RAHBAR XODIMLARNING MA’NAVIY QIYOFASINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 487
Nuriyeva Umida Buribayevna
PROJECT-BASED ORGANIZATIONS UCHUN KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN KADRLAR SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH 491
Qarshiboyev Jasur Fazliddin o‘g‘li
SUG‘URTA SHARTNOMASINING HAYOTIY SIKLI BO‘YICHA XARAJATLARNI GURUHLASH MASALALARI 494
Murodov Habibullo Qodir o‘g‘li
TIJORAT BANKLARI RESURSLARI TARKIBIDA AHOLI OMONATLARI ULUSHINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI 498
Melikov Otabek Maxmadaminovich
“MUVAFFAQIYATLI HARAKATLAR” (SUCCESSFUL EFFORTS) USULI ASOSIDA GEOLOGIYAQIDIRUV XARAJATLARINI KAPITALLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH 500
Rizayev Nurbek Qodirovich
Izbasarov Bahodir Ergashevich
BIZNESDA RISKLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI 504
Abdukarimova Muslima Abduaziz qizi
AHOLINI IJTIMOIY HIMOYA QILISH IJTIMOIY INSTITUTINING MOHIYATI, ROLI VA AHAMIYATI 507
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovna
MAXSUS IQTISODIY VA SANOAT ZONALARIDA KO‘P TARMOQLI KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHDA ILG‘OR XORIJIY TAJRIBALAR VA MODELLARDAN FOYDALANISH 510
Xusanova Malohat Mingnorovna
XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION FAOLIYATNING NAZARIY MODELI VA ILMIY YONDASHUVLARI 513
Abikayumov Bekzod Turdiniyozovich
TEMIR YO‘L TRANSPORTIDA BOJXONA NAZORATI VA RASMIYLASHTIRUVINI RAQAMLASHTIRISH: ERISHILGAN NATIJALAR, STATISTIK TAHLIL VA USTUVOR YO‘NALISHLAR 517
Berdiyev Abbos
THE RELATIONSHIP BETWEEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICES AND ACADEMIC STAFF WORK EFFICIENCY 522
Sultonboyeva Munira Bahodirovna
Sultanova Kamila Muktorali kizi
FEATURES OF INVESTMENT BEHAVIOUR IN THE CONTEXT OF FINTECH DEVELOPMENT 527
Karimova Nurjakhon Olim kizi
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSIYALARNING ROLI 532
Amirov Otabek Xudoyberdi o‘g‘li
TEMIR YO‘L TRANSPORTINING SAMARALI RIVOJLANISHINI TA’MINLASH BO‘YICHA XORIJIY TAJRIBA 535
Mannonov Shoxruhmirza Abdurashid o‘g‘li
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASI MOLIYAVIY NATIJALAR AUDITIDA RAQAMLI VOSITALAR VA IQTISODIY-MATEMATIK MODELLASHTIRISH 539
Bekchanov Faxriddin Atabekovich
МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЭКСПОРТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА 543
Караматдинова Айсауле Парахатовна
MINTAQALARDA GENERATIV SUN’IY INTELLEKT INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI 546
Saidov Jaloladdin Allaberganovich

KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA INTERNETMARKETING TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH 550
Pirmatov Oybek Shovkat o'g'li
KORXONALARNING INVESTITSION LOYIHALARNI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH 554
Almanov Xurshid Ismoilovich
SANOAT KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNI EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH 557
Choriyev Tolib A'zamovich
ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПЛАТФОРМ НА ПОВЕДЕНЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИНВЕСТОРОВ ФОНДОВОГО РЫНКА 563
Каримова Нуржахон Олим кизи
HUDUDLARNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI QO'LLABQUVVATLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH 568
Ismoilov Azizbek Rustamjon o'g'li
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI 572
Isoqova Aziza Alisher qizi
O'ZBEKISTONDA TIBBIY TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISHDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI 576
Nazarov Baxrom Mustafayevich
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI 579
Isoqova Aziza Alisher qizi
KAPITAL BOZORI ORQALI TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI 582
Otabek Oltiboyev
EKSPORT FAOLIYATIDA VALYUTA NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH: KONSIGNATSIYA, DEBITOR QARZDORLIK VA RAQAMLASHTIRISH 585
Israilov Avazbek Rustam o'g'li
НОВЫЙ ЭТАП ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ РЕФОРМЫ И ТРАНСФОРМАЦИЯ РЫНКА КАПИТАЛА 589
Камола Назарова
XALQARO UNIVERSITET MENEJMENTIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN BOSHQARUV 593
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA IQTISODIY RISKLARNI BOSHQARISH 595
Nurullayeva Mexribon Muratovna
OLIY TA'LIM TASHKILOTLARINING MILLIY VA XALQARO REYTING INDIKATORLARI MUVOFIQLIGI: BOSHQARUV TAHLILI 598
Mamajonova Muxlisaxon Muzaffar qizi
ФИНАНСОВАЯ ПРОЗРАЧНОСТЬ ТЕКСТИЛЬНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК УСЛОВИЕ ДОСТУПА К БАНКОВСКОМУ КРЕДИТОВАНИЮ 603
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна
O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH: MAVJUD HOLAT, MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI 606
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi
TOMORQA XO'JALIGI FAOLIYATIDAN KELADIGAN DAROMADLARNI IQTISODIY PROGNOZLASH 611
Ulugbek Nurullaev
AGROKLASTERLARNING YER RESURSLARI VA ULARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI 617
Berdiyev Abdumalik Hakimovich
QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURS SALOHIYATINI SHAKLLANTIRISH VA UNDAN OPTIMAL FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI 622

Shixiyev Raxim Muxammedovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ASALARICHILIK TARMOG‘INI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION YO‘NALISHLARI 627
Farmanov Jonibek Ziyadullaevich

ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И ИННОВАЦИЙ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ УЗБЕКИСТАНА 631
Шомуродов Равшан Турсункулович

Йўлдошходжаев Сарвар Бахромхожаевич

MINTAQAVIY INTEGRATSIYA JARAYONLARI: YEVROOSIYO IQTISODIY ITTIFOQI (YEOII) IQTISODIY BARQARORLIGI VA O‘ZBEKISTON TASHQI IQTISODIY MANFAATLARI MUTANOSIBLIGI 635
Arzikulov Muhammad Ali

Toshpulatova Laylo

INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISHDA MOLIYA-KREDIT DASTAKLARI VA VOSITALARINING O‘RNI 639
I. Madaminov

YER BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 643
Ubaydov Mirshod Ismailovich

RAQAMLI INFRATUZILMADA SUN’IY INTELLEKT ASOSIDA KONTENT TAQSIMLASH TIZIMLARINI BOSHQARISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI 647
Xujamatova Shaxlo Abdusalom qizi

HUDUDLARNING INVESTITSIONINNOVATSION RIVOJLANISH DARAJASINI KO‘P O‘LCHOVLI TAKSONOMIK BAHOLASH USLUBIYOTI 652
Xatamova Manzura Ochildiyevna

SOLIQ NIZOLARINI HAL ETISHDA MUQOBIL NIZOLARNI BARTARAF ETISH USULLARINING IQTISODIY AHAMIYATI 659
Solihova Xumora Xasan qizi

AHOLI DAROMADLARINING IQTISODIY MAZMUNIGA BO‘LGAN QARASHLAR EVOLYUTSIYASI 663
Abidova Shahnoza Abduvaliyevna

QISHLOQ XO‘JALIGIGA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSIYALARNI KOBB-DUGLAS MODELI ORQALI TAHLIL QILISHDA COCHRANE-ORCUTT PROTSEDURASINI QO‘LLASH 667
Badalov Jamshid Jamolovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KORXONALAR ELEKTRON SAVDOSINI BOSHQARISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 672
Tuychiyev Shavkatjon Shokirali o‘g‘li

MOLIYAVIY BARQARORLIK VA FUNKSIONAL SAMARADORLIK UZILISHI 676
Kurambayev Alisher Saburbayevich

TEMIR YO‘L TRANSPORTIDA “UNBUNDLING” SHAROITIDA INFRASTRUKTURADAN FOYDALANISH TARIFLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIYMETODOLOGIK VA NAZARIY ASOSLARI 679
Samandarov Doniyorbek Odilbekovich

Rizakulov Sherzod Shermuratovich

TASHABBUSLI BUDJET MEXANIZMI ORQALI HUDUDIY INFRATUZILMA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 684
Mirzayev Xursanmurod Egamberdiyevich

TEMIR YO‘L YO‘LOVCHI TASHISH IQTISODIY SAMARADORLIGINING NAZARIY ASOSI 687
Eshboyev Ulug‘bek Farxodovich

EFFECT OF MANDATORY IFRS ADOPTION ON EQUITY GROWTH OF UZBEK PUBLIC INTEREST ENTITIES (PIEs) 691
Mokhirjon Shavkatov Omon ugli

TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKSPORT SALOHIYATINI BELGILOVCHI OMILLAR 694
Nurullayeva Mexribon Muratovna

KREDIT SKORING TIZIMLARIDA SUN'IY INTELLEKT VA MASHINAVIY O'QITISH TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI 698
Nabiyeva Feruza Odilovna

INKLYUZIV RAQAMLI TA'LIM PLATFORMASI SAMARADORLIGINI EKSPERT BAHOLASH VA GEOMETRIK INTEGRAL INDEKS ASOSIDA TAHLIL QILISH 702
Xolmonov Shodiyor Karshiboyevich

RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDA YASHIRIN IQTISODIYOTNI BAHOLASH METODLARINING QIYOSIY TAHLILI 704
Afenov Nursultan Nugmatillayevich

OZIQ-OVQAT LOGISTIKASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH 708
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich

CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI: UY XO'JALIKLARINI KREDITLASH MISOLIDA 710
Axmedov Sardorbek Abdukarim o'g'li

INKLYUZIV TA'LIM RESURSLARINING HUDUDIY DISPERSIYASI: MAKTAB MENEJMENTINI KLASTERLASH ZARURATINING EMPIRIK ASOSLARI 714
Rajapova Guldona Usman qizi

ASSESSING ENTERPRISE DIGITAL MATURITY AND IMPROVING THE MECHANISMS FOR STRENGTHENING COMPETITIVENESS 716
Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli

QAYTA ISHLASH SANOATI KORXONALARIGA TATBIQ ETILGAN YANGI ILMIY TADQIQOTLARNING TAHLILI 720
Yusufova Laylo G'ayrat qizi

O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA SANOAT ISHLAB CHIQARISHINING O'SISH TENDENSIYALARI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI AHAMIYATI 725
Babadjanova Nozima Abdullayevna
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi

O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA AHOLI FAROVONLIGINI MUSTAHKAMLASHDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHIDAGI DAVLAT DASTURLARINING TUTGAN O'RNI 727
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li

XODIMLARNI RAG'BATLANTIRISH TIZIMINI MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN YONDASHUV ORQALI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI 733
Masharipov Jasur Rozmedovich

ONLAYN SHARHLARNING TURISTLARNING MEHMONXONA TANLOVIGA TA'SIRI VA RAQAMLI REPUTATSIYANI BOSHQARISH IMKONIYATLARI 735
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna

ONLAYN SHARHLARNING TURISTLARNING MEHMONXONA TANLOVIGA TA'SIRI VA RAQAMLI REPUTATSIYANI BOSHQARISH IMKONIYATLARI

Abdulazizova Xushnoza Nayabovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotchisi

Annotatsiya. Ushbu tezisda onlayn sharhlarning turistlarning mehmonxona tanlash qaroriga ta'sir qilish mexanizmi tahlil qilinadi. Tadqiqotda onlayn sharh faqat mehmonxona reytingini shakllantiradigan ko'rsatkich sifatida emas, balki iste'molchining ishonchi, idrok etilgan xatar va xizmat qiymati haqidagi tasavvuriga ta'sir qiladigan axborot manbai sifatida ko'rib chiqiladi. Empirik natijalar asosida mehmonxona tanlash jarayonida bevosita ta'sirga nisbatan bilvosita ta'sir mexanizmlarining ahamiyati yuqoriroq ekanligi ko'rsatiladi. Shuningdek, mehmonxonaning onlayn reputatsiyasini kompleks baholash va marketing qarorlarini asoslash uchun integral yondashuvning amaliy imkoniyatlari yoritiladi.

Kalit so'zlar: onlayn sharhlar, mehmonxona, turist xulq-atvori, raqamli marketing, onlayn reputatsiya, ishonch, idrok etilgan xatar, PLS-SEM.

Abstract. This thesis analyzes the mechanism through which online reviews influence tourists' hotel choice decisions. Online reviews are considered not merely as indicators that shape hotel ratings, but also as a source of information affecting consumers' trust, perceived risk, and perceptions of service value. Based on empirical findings, the study demonstrates that indirect influence mechanisms play a more significant role than direct effects in the hotel selection process. The practical potential of an integrated approach to the comprehensive assessment of a hotel's online reputation and the substantiation of marketing decisions is also examined.

Keywords: online reviews, hotel, tourist behavior, digital marketing, online reputation, trust, perceived risk, PLS-SEM.

Аннотация. В данном тезисе анализируется механизм влияния онлайн-отзывов на принятие туристами решения о выборе гостиницы. Онлайн-отзывы рассматриваются не только как показатель, формирующий рейтинг гостиницы, но и как источник информации, влияющий на доверие потребителей, воспринимаемый риск и представление о ценности гостиничных услуг. На основе эмпирических результатов показано, что в процессе выбора гостиницы механизмы косвенного влияния имеют более существенное значение по сравнению с прямым воздействием. Также раскрываются практические возможности интегрального подхода к комплексной оценке онлайн-репутации гостиницы и обоснованию маркетинговых решений.

Ключевые слова: онлайн-отзывы, гостиница, поведение туристов, цифровой маркетинг, онлайн-репутация, доверие, воспринимаемый риск, PLS-SEM.

KIRISH

Turizm bozorining raqamli muhitga o'tishi turistning mehmonxona haqidagi axborotni qabul qilish usulini sezilarli darajada o'zgartirdi. Avval turist uchun mehmonxona brendi, reklama materiallari yoki turistik agentlik tavsiyasi asosiy axborot manbalaridan biri bo'lgan bo'lsa, bugungi kunda boshqa mijozlarning tajribasi ham tanlov jarayonining muhim qismiga aylangan. Ayniqsa, xizmatni xarid qilishdan oldin uning haqiqiy sifatini to'liq baholashning imkoni yo'qligi onlayn sharhlarning ahamiyatini oshiradi.

Shu nuqtai nazardan, mehmonxona tanlashni faqat narx, joylashuv yoki yulduzlar sonini solishtirish orqali tushuntirish yetarli emas. Turist dastlab ko'p sonli variantlar orasidan o'z talabiga mos keladigan obyektlarni ajratadi, keyingi bosqichda esa qolgan mehmonxonalarni batafsilroq baholaydi. Reyting, sharhlar soni va ularning mazmuni ushbu jarayonning turli bosqichlarida bir xil vazifani bajarmaydi. Masalan, reyting ayrim hollarda mehmonxonani dastlabki tanlov ro'yxatiga kiritish uchun mezon bo'lsa, sharh matnining sifati yakuniy qarorni shakllantirishda muhimroq bo'lishi mumkin.

Mazkur muammoni empirik baholash maqsadida Toshkent, Samarqand va Buxoro shaharlaridagi mehmonxonalarda to‘xtagan 386 nafar turistning javoblari asosida tadqiqot amalga oshirildi. Respondentlar tarkibida uzoq xorijiy mamlakatlardan kelgan, qo‘shni mamlakatlardan tashrif buyurgan hamda mahalliy turistlar qamrab olindi. Ma’lumotlarni tahlil qilishda qismiy eng kichik kvadratlar usulidagi strukturaviy tenglamalarni modellashtirish — PLS-SEM qo‘llanildi. Natijalarning barqarorligini tekshirish uchun 5000 takrorlashdan iborat bootstrap amaliyoti amalga oshirildi.

Tadqiqot modelida onlayn sharhlarning to‘rtta asosiy xususiyati ajratildi: sharh sifati, sharhning ishonchliligi, mehmonxonaning elektron reytingi va sharhlar miqdori. Ushbu omillarning turist qaroriga ta’siri to‘g‘ridan-to‘g‘ri emas, balki mehmonxonaga nisbatan shakllangan ishonch, idrok etilgan xatar va qabul qilingan qiymat orqali ham namoyon bo‘lishi nazarda tutildi.

Olingan natijalar turistning mehmonxonani tanlash qarorini shakllantirishda oraliq psixologik va iqtisodiy omillarni hisobga olish muhimligini ko‘rsatdi. Model mehmonxonani tanlash niyatidagi o‘zgarishlarning 44,7 foizini izohladi. Tavsiya qilish niyati bo‘yicha mazkur ko‘rsatkich 39,4 foizni tashkil etdi. Bu natijalar modelga kiritilgan omillar turist qarorining sezilarli qismini tushuntirishini, shu bilan birga tanlovga ta’sir qiluvchi boshqa omillar ham mavjudligini ko‘rsatadi.

Tahlilning muhim natijalaridan biri bevosita va bilvosita ta’sir nisbatida namoyon bo‘ldi. Umumiy bog‘lanish koeffitsienti 0,584 bo‘lgan sharoitda bilvosita ta’sir 0,372 ni tashkil etdi. Uning umumiy ta’sirdagi ulushi 63,7 foizga teng bo‘ldi. Bootstrap asosida olingan ishonch oralig‘i nol qiymatini qamrab olmagani bilvosita ta’sirning statistik jihatdan barqarorligini ko‘rsatdi.

Mazkur holat mehmonxona marketingini tashkil etishda muhim amaliy xulosaga olib keladi. Faqat elektron reytingni oshirish yoki sharhlar sonini ko‘paytirish turist qarorining o‘zgarishini o‘z-o‘zidan ta’minlamaydi. Mehmonxona uchun muhim yo‘nalishlardan biri sharhlar orqali mijozning ishonchini mustahkamlash, qaror bilan bog‘liq noaniqlikni kamaytirish va taklif etilayotgan xizmatning qiymatini aniq ko‘rsatishdan iborat.

Tadqiqot davomida onlayn reputatsiyaning turli tarkibiy qismlarini bitta ko‘rsatkichda aks ettirish masalasi ham ko‘rib chiqildi. Shu maqsadda MORI integral indeksi shakllantirildi. Indeks tarkibida sharh sifatining vazni 0,33, reyting darajasi 0,27, sharh ishonchliligi 0,24 va sharhlar miqdori 0,16 etib belgilandi. Ushbu nisbatlarning ahamiyatli tomoni shundaki, ular faqat ekspert fikriga emas, empirik modelda aniqlangan bog‘lanishlarga tayangan holda shakllantirilgan.

Bunday indeks mehmonxona rahbariyatiga faqat umumiy reytingni kuzatishdan ko‘ra kengroq imkoniyat beradi. Masalan, ikki mehmonxonaning platformadagi reytingi bir xil bo‘lishi mumkin, biroq birinchisida sharhlar yangi va batafsil, ikkinchisida esa eski yoki mazmuni kam bo‘lishi mumkin. Faqat o‘rtacha bahoga qarash bu farqni ko‘rsatmaydi. Kompleks baholash esa reputatsiyaning qaysi elementini takomillashtirish zarurligini aniqlash va marketing resurslarini shu yo‘nalishga yo‘naltirish imkonini beradi.

Onlayn sharhlar bilan ishlashni faqat salbiy fikrlarga javob yozish bilan cheklash ham yetarli emas. Sharhlarda takrorlanayotgan muammo mehmonxonaning tegishli bo‘linmasiga yetkazilishi, uning sababi aniqlanishi va keyingi sharhlarda shu muammoning takrorlanishi kuzatilishi lozim. Shu tariqa onlayn sharh marketing kommunikatsiyasi vositasidan boshqaruv uchun axborot manbaiga aylanadi.

Tadqiqot natijalaridan yana bir xulosa shundaki, mehmonxonalarda raqamli marketing samaradorligini faqat reklama xarajatlari yoki mehmonxona bandlovlari soni orqali baholash yetarli emas. Marketing natijasi mijoz ishonchi va reputatsiya holatidagi o‘zgarish bilan birgalikda kuzatilgandagina sarflangan resurslarning samaradorligi haqida asosli xulosa chiqarish mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, onlayn sharhlarning mehmonxona tanlashga ta’siri oddiy “yaxshi reyting — ko‘proq mijoz” bog‘lanishidan ancha murakkab. Turist qarori sharh haqidagi axborotni qabul qilishi, unga ishonishi, xizmat bilan bog‘liq xatarni baholashi va taklif qiymatini shakllantirishi orqali yuzaga keladi. Shu sababli zamonaviy mehmonxona marketingida asosiy e’tibor faqat reytingni oshirishga emas, balki ishonchli va mazmunli raqamli reputatsiyani shakllantirishga qaratilishi lozim. PLS-SEM asosida olingan natijalar va MORI integral indeksidan foydalanish ushbu jarayonni o‘lchash, kuzatish va boshqaruv qarorlariga aylantirish uchun metodik asos bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Simon H. A. A Behavioral Model of Rational Choice // The Quarterly Journal of Economics. – 1955. – Vol. 69, No. 1. – P. 99–118. – DOI: 10.2307/1884852. – URL: https://doi.org/10.2307/1884852 (murojaat sanasi: 18.09.2026).
2. Nelson P. Information and Consumer Behavior // Journal of Political Economy. – 1970. – Vol. 78, No. 2. – P. 311–329. – DOI: 10.1086/259630. – URL: https://doi.org/10.1086/259630 (murojaat sanasi: 18.09.2026).

3. Hennig-Thurau T., Gwinner K. P., Walsh G., Gremler D. D. Electronic Word-of-Mouth via Consumer-Opinion Platforms: What Motivates Consumers to Articulate Themselves on the Internet? // Journal of Interactive Marketing. – 2004. – Vol. 18, No. 1. – P. 38–52. – DOI: 10.1002/dir.10073. – URL: https://doi.org/10.1002/dir.10073 (murojaat sanasi: 18.09.2026).
4. Sparks B. A., Browning V. The Impact of Online Reviews on Hotel Booking Intentions and Perception of Trust // Tourism Management. – 2011. – Vol. 32, No. 6. – P. 1310–1323. – DOI: 10.1016/j.tourman.2010.12.011. – URL: https://doi.org/10.1016/j.tourman.2010.12.011 (murojaat sanasi: 18.09.2026).
5. Filieri R. What Makes Online Reviews Helpful? A Diagnosticity-Adoption Framework to Explain Informational and Normative Influences in e-WOM // Journal of Business Research. – 2015. – Vol. 68, No. 6. – P. 1261–1270. – DOI: 10.1016/j.jbusres.2014.11.006. – URL: https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2014.11.006 (murojaat sanasi: 18.09.2026).

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Bosh muharriri: Mo‘minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o‘rinbosari: Nasimov Rashid

Muharrir: Ulug‘ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih: Ulug‘ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner: Egamberdiev Elyor

“Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt” jurnali 23.10.2020-yildan O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №1124 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

LOGIN
DATA